

Олекса Різників (Різниченко)

Народився Олекса Сергійович 24 лютого 1937 р. у м. Єнакієвому, на Донбасі. Ще в дитинстві Олексі довелося пройти багато випробувань, переживши окупацію, голод... Коли батько повернувся з війни, родина голодувала і змушена була залишити рідну домівку та переїхати до м. Первомайська, сподіваючись на кращу долю.

В 1954 р. Олекса закінчив школу. Навчався в Одеському театральньо-художньо-технічному училищі, а по його закінченні одержав призначення до Кіровоградського муздрамтеатру ім. М. Кропивницького. Вчився на заочному відділенні філологічного факультету Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова. У 1964-1967 рр. був літпрацівником багатотиражної газети Одеського політехнічного інституту "Одеський політехнік". Деякий час працював вантажником на Одеському мелькомбінаті.

Восени 1967 переїхав у м. Балту, Одеської області, працював у місцевій газеті "Народна трибуна". Був двічі репресований: 1959 р. (півтора року таборів) і 1971 р. (п'ять з половиною років). Після звільнення Олексі Різниченкові було заборонено повертатися до Одеси, і він деякий час жив у Первомайську. 1990 р. став членом Спілки письменників України. У 1995 р. переїхав до Одеси. Олекса Різниченко - автор багатьох книжок. В 1990 р. побачила світ його перша збірка поезій - "Озон". За другу - "Терновий вогонь" - у 1993 р. письменник був відзначений літературною премією України ім. П. Тичини. У 1998 р. вийшла третя збірка поезій "Наодинці з Богом", просякнута любов'ю до рідного краю, вірою у щасливе майбуття України. Книга принесла поетові звання лауреата муніципальної премії ім. К. Паустовського. У його творчому доробку - збірники: «З людей» (2000), «Промінь з Одеси» (2000), «Спадщина тисячоліть» (2001), «Двострунне грало» (2002) та інші.

У 2007 р. до 70-річчя Олекси Різників у Львові в Інституті українознавства ім. І.Крип'якевича вийшла книжка «Я винен тим, що українець: інтерв'ю Юрія Зайцева з Олексою Різниківим» (серія «Усна історія України ХХ століття») широко відомого вченого, літописця комуністичних репресій в Україні, канд. іст. наук Юрія Зайцева. Крім інтерв'ю з Олексою Різниківим, автор включив у книжку документи з архівів КДБ, чимало світлин та творів самого Різників. У 2012 р. до 75-річчя письменника Одеське відділення Всеукраїнського товариства політичних в'язнів і репресованих перевидало збірник, значно розширивши його. Тож сьогодні презентується це видання – 6-й том альманаху «Одеська хвиля-6» з підзаголовком «Я винен тим, що українець». У книзі подані ксерокопії двох зошитів із замітками та віршами, які були написані Олексою Різниківим у камері Одеського УКДБ під час слідства. Альманах збагачений також ілюстративним матеріалом та передруком з книги прози «З людей» (Дрогобич : Відродження, 2000) кіносценарію «Чужочуб Оле Лиса». Це фантастична історія держави Зона Колонії, в якій владу захопили чубані, злодії в законі, знищуючи усіх лисих... Цікаво було б побачити кінофільм, знятий за цим сценарієм!

Презентується також 28-й випуск громадського та літературного часопису Всеукраїнського товариства політичних в'язнів і репресованих «Зона». Раніше його редагували Юрій Хорунжий і Данило Кулиняк, нині головним редактором часопису є Олекса Сергійович. У «Зоні» друкуються матеріали про незаслужено засуджених, спогади жертв репресій та твори політкаторжан.

Взагалі творчість Олекси Різниченка надзвичайно цікава і захоплююча, пронизана душевністю, правдивістю та патріотизмом. Його мовознавчі твори «Складівниця», «Одноримки (словник омонімів та схожословів)», «Спадщина тисячоліть. Чим наша мова багатша за інші?» є новим словом у вивченні української мови.